

Vi tiltræde saaledes ganske Udkastets 2de første Paragrapher.

Hyad derimod angaaer Udkastets 3die Paragraph, da maa Udvalgets Majoritet (under tegnede Bjerring, Koster og Drif) fremhæve, at den Tilladelse, som ved Rescriptet af 8 Juli 1796 til Bequemmelighed for de fattige Landboere (Cfr. Conc. Str. 2 Mai 1820) blev given Rugbrødsbagerer og Dribryggere til at nedsette sig overalt paa Landet, ingenstunde har hjemlet disse Næringsbrugere Ret til at indføre og affatte Brød eller D i Kjøbstæderne (Cfr. Bl. 3 April 1816 § 3). Ikke alene det forrige kongelige danske Cancellie har i sine Skrivelser af 4 Juniar 1821 (N. Ustings Rescriptsamling) og 3 September 1846 (Coll. Tid. f. 1846 Pag. 995—96) erklæret sig i Overensstemmelse hermed for Bagerens Vedkommende, hvorom der tidligere alene har været Spørgsmaal, men Spørgsmaalet er i samme Retning afgjort af Landets øverste Domstol, ved Højesterets Dom af 5 Marts 1840 (Coll. Tid. f. 1840 Pag. 210), hvorved en Møller paa Landet, der fra sit Rugbrødsbageri til flere Indvaanere i en nærliggende Kjøbstad havde affat Rugbrød, som ved hans egen Vogn var transporteret og ved hans Bud afleveret til vedkommende Kjøbere, for dette sit Forhold blev anseet med Mulct (Bl. 3 April 1816 § 3 og 6), og da Bryggerne paa Landet ikke ere tillagte eller kunne tilkomme større Rettigheder end Rugbrødsbagerne sammesteds, kan det efter den hidtil gjældende Lovgivning efter vor Formening ikke, saaledes som i Motiverne til Lovudkastet anført, ansees tvivlsomt, hvorvidt Landbryggerne have Ret til at indføre og affatte D i Kjøbstæderne.

Spørger man nu, om det da ikke maa billiges, at en saadan Ret i Udkastet er tillagt Landbryggerne, maae vi fremhæve det Mislige i saaledes stykkevis at ordne Næringsforholdene, hvorved en almindelig Ordning af disse Forhold deels mere og mere udskydes, deels vanskeliggjøres. En saadan almindelig Ordning viser sig daglig mere og mere nødvendig ikke alene for Landets Vedkommende, men ogsaa for Kjøbstædernes, hvis fremtidige Bestaaen og Udvikling for en stor

Deel deraf vil være afhængig. Landboerne ville imidlertid ikke med Billighed kunne gjøre Krav paa ikke alene at forsyne sig selv med Fornødenheder, som Brød og D, men ogsaa at indføre disse Artikler, der hverken ere Torvevarer eller Huusflidsproducter, (Cfr. Placaten af 3die April 1816 § 4, Forordningen af 23de April 1845 § 1) i Kjøbstæderne og saaledes træde i en Concurrence med Kjøbstadborgerne, hvorved disse sandsynligviis vilde komme tilfort. Hyad navnlig D angaaer, da er Brygningen deraf i en del Kjøbstæder Gjenstand for selvstændig borgerlig Næring (Cfr. Forordningen af 16de April 1681 § 9, D. L. 5—14—50, Rescript af 23de Januar 1697, Forordningen af 30te April 1734 § 2) eller forenet med andre Næringsveie, saasom Kjøbmandshandel og Brændeviinsbrønden, hvorimod den i andre betragtes som en fri Næring; men i hvert Fald er denne Production bestattet til Communen. Kjøbstadbryggerne ville paa Grund af de ofte betydelige Statter og Afgifter, der paahvile saavel deres Næring som de til denne fornødne faste Eiendomme, ikke kunne levere deres Product til saa billige Priser som Landbryggerne, hvilket især vil være afgjørende Indflydelse i de Kjøbstæder, til hvilke et Landdistrict umiddelbart grændser, idet Landbryggerier, der anlægges tæt ved en Kjøbstads Grund, ville kunne undersøelge Byens Bryggere og saaledes bevirke, at disse maae nedlægge deres Bedrift. Denne Ulempe vil ingenstunde opveies af, at Byens Indvaanere erholde det D, de forbruge, til billigere Pris end forhen, da de paa den anden Side maae bære den Andeel af Communes afgifterne, der tidligere er bleven udredet af de Næringsbrugere, der have maattet opgive deres Næringsvei.

Vi maae i Genhold til Foransførte formene, at det vil være rettest, at Udkastets 3die Paragraph ikke vedtages, og at det, indtil en almindelig Ordning af Næringsforholdene i Kjøbstæderne og paa Landet har fundet Sted, forbliver ved den hidtilværende Tingenes Orden.

Skulde man imidlertid finde, at overveiende Grunde tale for allerede nu at indrømme